

Orientering om PSYC6300 – Praktikum H2011:

Generelt om praktikum:

Praktikum utgjør en fordypning i terapeutisk praksiserfaring med tett veiledning og drøfting i smågrupper. Gjennom en slik tilrettelegging er målet at studentene skal få en personlig forståelse av terapeutiske prosesser, større integrasjon av teori og praksis og innsikt i betingelser for terapeutisk utvikling.

Undervisningen foregår i smågrupper med 3-5 studenter og har form av klinisk seminar/veiledning som går over 2 semestre med 2 - 3 timer per uke i alt 70 timer. I hver gruppe vil det være minst 2 studenter som er terapeuter. I tillegg til selve terapitimene vil den praktiske delen av opplæringen omfatte journalskriving og andre oppgaver som inngår i utøvelsen av det terapeutiske arbeidet.

Hver gruppe har ansvar for to undervisningsklinikker knyttet til arbeidet med klientsakene, en hvert semester. Lyd- eller billedopptak kan brukes når klienten har gitt skriftlig tillatelse til det. Læreren er til stede og har det overordnede ansvaret for opplegget.

Praktikum finner sted innenfor en av instituttets klinikker. Høsten 2011 vil det være fire klinikker; Klinik for barne- og familierapi, Klinik for psykodynamisk terapi, Klinik for systemisk og kognitiv terapi og Klinik for nevropsykologi. Studentene deltar i en gruppe ved en av disse klinikkene. Opplegget ved de ulike klinikkene vil variere noe avhengig av klientgruppe og terapeutisk tilnærming og beskrives kort under. Det vises for øvrig til emnebeskrivelse på nettet.

Klinikk for barne- og familierapi (BFT-klinikken):

Faglig forankring: Undervisningen ved BFT klinikken bygger på integrering av ulike faglige orienteringer innen psykologisk behandling av problemer hos barn. Det trekkes veksler på perspektiver fra klientsentrerte/humanistiske, psykodynamiske, kognitive og systemiske modeller tilpasset opplegget for det enkelte barn og familie. Terapiforståelsen blir både knyttet til det individuelle møtet og kommunikasjonen med barnet og til barnets familie og nære miljø. Utviklingstenkning og kunnskap om utviklingspsykologi legger et fundament i forståelsen, både når det gjelder det enkelte barns utviklingsforløp og utviklingsprosesser innenfor rammen av samspillet mellom barn og terapeut. Intersubjektive og tilknytningsrelaterte utviklingsprosesser gir likeledes en ramme for å forstå betydningen av relasjon både i fortid og nåtid. Kunnskapsrammen er forskningsbasert så vel som basert på klinisk forankret utviklingsforståelse, med spesiell vektlegging av sårbarhet og ressurser.

Praktisk gjennomføring: Studentenes terapeutiske arbeid bygger på forutgående undervisning. Særlig relevant er utviklingspsykologi fra 5. semester og forelesningsrekken om psykologisk behandling og behandlingsforskning fra 8. semester. Ferdighetskurs innenfor utredning og behandling av barn og familier (9. semester) og parallelle fordypningskurs i 11./12. semester utgjør en sentral kunnskapsramme for de terapeutiske oppleggene ved klinikken. Selve behandlingen vil ta utgangspunkt i en kasusformulering som gir retning til de tiltak og fremgangsmåter som er nødvendige og hensiktsmessige i hver enkelt sak. Her kan nevnes familierapi, psykoterapi med barn, foreldresamtaler/-veiledning, observasjon i barnehage/skole, konsultasjon m.fl. I hver gruppe vil det være 4 studenter som får anledning til å praktisere som terapeut, med to og to studenter som går samme om en sak der et barn eller ungdom er den henviste klient og kommer til behandling sammen med foreldre/familie. Terapitimene vil bli fulgt av hele gruppen gjennom observasjon og DVD-opptak. Det blir lagt vekt på å arbeide med egne holdninger, og at gruppen som helhet blir en ramme for å tilrettelegge den terapeutiske prosessen. Ansvar for journalskriving går på omgang mellom studentene. vi gjør oppmerksom på at terapiene foregår over 14 ganger hvert semester, og at dette fører til at høstsemesterets aktivitet vil foregå fram til og litt etter hjemmeksamen. Dette har å gjøre med at terapiforløpene ikke kan være kortere, samt at vi ikke får tak i klienter før etter skoleferien.

Plassering og klientrekruttering: BFT-klinikken har inngått et samarbeid med Nic Waals institutt som innebærer at vi har en egen studentklinikk på Nic Waal i Spångbergvn. 25 (rett over for Voldsløkka). Her har vi samtalerom, lekerom, observasjonsrom og studentkontorer med IT-forbindelse til PSI. Egnede terapisaker rekrutteres fra klientinntak ved Nic Waals institutt, og velges ut i samråd med klinikkleder.

Klinikk for dynamisk psykoterapi (DT-klinikken):

Faglig forankring: Undervisningen ved DT klinikken bygger på dynamisk orientert personlighets- og utviklingspsykologi. Betegnelsen "dynamisk" inkluderer både den psykoanalytiske, den interpersonlige, den selvpsykologiske, den humanistisk-eksistensielle tradisjonen. Programmet betoner betydningen av at terapeuten har et reflektert teoretisk fundament som utgangspunkt for de konkrete terapeutiske tiltak. Funn fra nyere psykoterapiforskning med relevans for forståelse av psykoterapeutisk prosess og betingelser for endring søkes integrert i undervisningen.

Psykiske forstyrrelser eller problemer forstås som resultat av uhensiktsmessige måter å organisere egne opplevelser på, utviklet i samspill med viktige tilknytningspersoner. Problemene manifesteres ofte som mangelfull kontakt i forhold til seg selv og andre, uklare begreper om egne og andres mentale tilstander, samt begrensninger i evnen til å uttrykke seg, både nonverbalt og verbalt. Den terapiform som praktiseres ved klinikken kan best beskrives som dynamisk korttidsterapi.

Praktisk gjennomføring: Studentenes terapeutiske arbeid bygger på forutgående undervisning. Særlig relevant er forelesningsrekken om psykologisk behandling og behandlingsforskning fra 8. semester og ferdighetskurs PSYC4400 innenfor utredning av voksne på 7. semester og fordypningskurs PSYC 6504 i 11. og 12. semester.

Praktikumundervisningen (PSYC6300) går over to semestre (11-12) og foregår i smågrupper. Hver gruppe har vanligvis to studentterapeuter og inntil tre teammedlemmer. Gruppen møtes en gang i uken i tre timer med lærer. Teammedlemmene deltar aktivt i vurderinger av fokus i terapi og analyse av prosess innen og over timer i de to behandlingsforløpene. Pasienten har vanligvis to terapitimer pr. uke.

I tilknytning til praktikum arrangeres det også undervisningsklinikker som ledes av klinikkens faste medarbeidere. Studentterapeutene legger frem sin pasient, og dette skjer en gang i løpet av første semester eller andre semester.

Praktikumlærer er til stede på undervisningsklinikkene.

Klinikk for systemisk og kognitiv terapi (SKT-klinikken):

Lærerne ved SKT-klinikken deltar med undervisning på kursene Psykologisk behandling og behandlingsforskning (PSYC4304), Psykologisk behandling av voksne (PSYC4302, praktikum (PSYC6300) og Fordypningsemne PSYC6505.

Faglig forankring: Grunnlaget for undervisningen ved SKT klinikken er en aktiv integrering av bl.a. kommunikasjonsteori, emosjonsteori, kognitiv teori, læringspsykologi, Gestalt og eksistensialistisk teori, narrativ psykologi - sammen med et familiepsykologisk perspektiv. Psykiske problemer hos individet forstås som utgangspunkt for nødvendig endring og utvikling fremfor tegn på patologi. Det innebærer blant annet at klienter møter en ressursorientert holdning til psykoterapi som har sin basis i normalpsykologi. Symptomer forstås som kommunikasjon om problemene og som mestringsstrategier som er blitt uhensiktsmessige. Problemer skapes, opprettholdes og endres problemer i nære relasjonelle sammenhenger som f.eks. familiesystemet. Traumatiserende erfaringer ligger ofte bak utvikling av psykiske problemer. Både virkeligheten her- og-nå og fortiden sees som betydningsfulle. Denne forståelsen av psykiske problemer henger nært sammen med behandlingstilnærmingen. Nyere psykoterapiforskning om betydningen av den terapeutiske alliansen integreres i undervisning og veiledning.

Praktisk gjennomføring:

I hver gruppe følger man behandlingsforløpet med inntil to klientsaker. To av studentene har klientansvar for hver sin klientsak. Det er inntil 3 team-medlemmer. Alle klienttimer taes opp på DVD.

Gruppen møtes en gang i uken i to-tre timer med lærer. Klienten har vanligvis en terapitime pr. uke. Studentene med klientansvar fører samtalene med klientene. Resten av studentgruppen og lærer følger timene og deltar i terapiene som medlemmer av teamet. Bidraget fra teamet kan være i form av ideer og innspill til terapien og bruk av reflekterende team. Ansvaret for journalskriving går vanligvis på omgang mellom studentene.

Det arrangeres også undervisningsklinikker hvor studentterapeut og teammedlemmer legger frem terapien de arbeider med. Lærere ved SKT-klinikken er også tilstede.

Plassering og klientrekruttering: Terapitimene og veiledningen skjer i terapilokalene ved Psykologisk institutt. Det annonseres etter klienter gjennom dagsaviser et par ganger i året. Klienter henvender seg skriftlig.

Klinikk for nevropsykologi (NP-klinikken):

Høsten 2009 startet det opp et tilbud i nevropsykologisk praktikum ved Sunnaas sykehus. Foreløpig vil dette tilbudet kun gå en gang i året, og det vil derfor starte opp en ny gruppe kun hver høst. Mer info om klinikk for nevropsykologi fins her: <http://www.uio.no/studier/emner/sv/psykologi/PSYC6300/v09/orienteringsmoete-om-praktikum/Orienteringsm%C3%B8te%20for%20praktikum%20H09%20om%20NEVRO17.03.2009.pdf>

Søknaden sendes per nettskjema med frist 24. mars kl. 23.59.

<https://nettskjema.uio.no/answer.html?fid=46189&lang=no>

Alle henvendelser skal rettes til:

Ellen Hartmann – tlf. 22 84 51 99 ellen.hartmann@psykologi.uio.no eller til
Jannike Hegdal Nilssen – tlf. 22 84 51 12 j.h.nilssen@psykologi.uio.no